

Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomei

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011

Oļega Bušnija

dzīvo: Eiženijas 10-3, Jūrmalā, LV-2008

28.01.2011. Nr.32

Aicinājums Nacionālās alkoholisma ierobežošanas padomes 2011. gada 2.februāra sēdei

Alkoholisms ir slimība. Turklāt ar ļoti smagām sekām, jo var novest cilvēku ne tikai līdz pilnīgai degradācijai, bet arī aizskar sabiedrības iedzimtību un var novest tautu līdz izmiršanai. Valsts mēroga bēda sākās tad, kad alkoholiskos dzērienus sāka lietot skolnieki un reproduktīva vecuma jaunatne. Kamēr mūsu sabiedrības apziņā dominēs novecojušais un kļūdainais viedoklis, ka alkoholisms, galvenokārt, ir kaltīgo ieradumu sekas, tikmēr vainīgs vienmēr būs „pārmērīgi daudz” alkoholu lietojošais dzērājs. Savukārt akcizētā alkohola ražotāji un tirgotāji leposies ar savu „tīro indī”, nosaucot to par panaceju „neīra alkohola” bēdām. Valsts turpinās bezrezultatīvi tērēt naudu ārstēšanas pasākumiem, noņemot no sevis atbildību par izveidojušos situāciju. Tātad vēlreiz – **alkoholisms ir slimība.**

1) Etanols ir inde, kurai cilvēka organismā nav robežu. Detoksikācijas ķēde cilvēka organismā ir sekojoša: etanols – acetaldehīds – etiķskābe – karboksīds un ūdens. Galvenā slodze ir aknām un imūnsistēmai (makrofāgiem).

2) Alkohola degustācijas sākumā cilvēka asins eritrocīti, pateicoties etanolam, zaudē slīdošo lipīdu apvalku un salīp kamoliņos. Šie kamoliņi nevar tikt cauri smadzeņu kapilāriem, un tā rezultātā notiek smadzeņu neironu izmiršana skābekļa trūkuma dēļ. Vidēja reibuma alkohola „degustācija” beidzas ar dažiem tūkstošiem bojātu neironu. Jo vairāk tiks izdzerts, jo bojāto neironu skaits kļūs lielāks.

Nemot vērā augstāk minēto, ir skaidrs 1) ka alkoholam nav mēra, 2) alkohols, neatkarīgi no izdzertā daudzuma, ir inde, kas toksiski iedarbojas uz cilvēka organismu tūlīt pēc lietošanas.

Neapzināta bīstamība rodas tad, kad patīkamā sajūta no alkohola lietošanas pārspēj nepatīkamās alkohola lietošanas diskomfortablās sekas. Turklāt nervu sistēma sāk prasīt atkārtot „prieku”, un izveidojas atkarība no alkohola. Vēlāk pazeminās imunitāte un acetaldehīds pilnībā no organisma vairs netiek izvadīts, un pamazām sāk krāties smadzenēs, kur pārveidojas par tetrahidroizohinālīnu (*Tetrahydrois oquinoline - THIQ*). THIQ paliek smadzenēs uz visu atlikušo dzīvi un tas nozīmē, ka cilvēks kļuvis par alkoholiķi uz visu mūžu, zaudējot savas augstākās radošās spējas. Augstāk minētais (pat neminot citus orgānu bojājumus) nav visbriesmīgākā alkohola iedarbība uz cilvēka organismu. Tā, galvenokārt, ir tikai paša alkohola lietojošā indivīda organisma bojāšana.

Taču alkoholam ir vēl smagāks, 3) aspekts – **pēcnācēju iedzimtie defekti, kas tieši aizskar vissvētāko - tautas ģenētiku.** Gan vecāku veselības dēļ (vīriešu un sieviešu reproduktīvo orgānu bojājumi un fetālais sindroms), gan paša embrija ģenētisko izmaiņu dēļ. Šeit sākas paaudžu oligofrēniskie degradācijas procesi.

Kas izraisa alkoholismu? Alkoholismu izraisa alkoholiskie dzērieni. Kas ir alkoholiskie dzērieni? Alkoholiskie dzērieni ir dzērieni, kuri satur alkoholu. Kas, savukārt, ir alkohols?

„Etiļspirts (to parasti sauc par alkoholu) ir tipiska narkotiska viela, kas iedarbojas toksiski, galvenokārt, uz centrālo nervu sistēmu un rada atkarību.” / Definīcija no I.Purvīša grāmatas „Praktiskā farmakoloģija”.

1994.g.Rīga; 109lpp. *Astrīda Stirna. Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra Narkoloģiskās palīdzības dienesta vadītāja. Nr.01-18/22044 no 2010.12.11./*

„Alkoholam piemīt arī toksiska iedarbība, ar kuru ir saistītas vairāk nekā 60 veselības problēmas (WHO Expert Committee on Problems Related to Consumption. *Sekond Report.2006, Geneva, 8Lpp.*). **Alkohols ir viela, kas izraisa akūtas un hroniskas izmaiņas praktiski visās cilvēka neiroķīmiskajās sistēmās, kā rezultātā dzeršana var radīt nopietnus psiholoģiskus traucējumus – depresiju, trauksmi, psihozes. „ / *Māris Taube. Veselības ekonomikas centra Sabiedrības veselības departamenta direktors. Nr.1-01-8.6.1/16 no 2011.04.01. /***

Veselības ministrija savā valsts darbībā var izmantot tikai definīcijas, kas ir noteiktas LR tiesību aktos (likumos vai Ministru Kabineta noteikumos, vai arī Eiropas Savienības tiesību aktos). Un pašai „**Veselības ministrijai nav pilnvarojuma noteikt „oficiālas definīcijas” vielām, tādēļ Veselības ministrija savā darbā lieto definīcijas, kas ir noteiktas iepriekšminētajos normatīvajos aktos. Šobrīd spēkā esošajos normatīvajos aktos nav definēts jēdziens „alkohols”, tādēļ nav arī „oficiālas alkohola definīcijas”.** / Inga Šmate. Veselības ministrijas veselības politikas plānošanas departamenta direktore. *Nr.V-01-20 fiz.14/1384 no 2010.02.12./*

Alkohola (etilspirta, etanola) definīcija – tas ir pamatjēdziens, bez kura nav iespējams konstruktīvi spriest un lemt jautājumus, kas saistīti ar alkoholu un tā lietošanas sekām. Turklāt definīcijai jābūt patiesai, jo tauta ir tiesīga zināt patiesību par lietojamās vielas ietekmi uz cilvēka organismu. Bet Veselības ministrija un mūsu Valsts tauta, diemžēl, ir bezspēcīga pasargāt sevi un savus bērnus no alkoholiskās indes izplatīšanas caur pārtikas veikalēm. Oficiālā alkohola definīcija kalpos par definējošo pamatu jaunai Alkohola patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas programmas izstrādāšanai. Jau tagad ir redzams, ka oficiālās definīcijas neesamība apgrūrina padomes locekļu kopējo konsolidāciju žūpības apkaršanas jautājumā.

Vadoties pēc Ārstēšanas likuma 5. panta : „Ikvienam ir pienākums rūpēties un katrs ir atbildīgs par savu, tautas, savu tuvinieku un apgādībā esošo personu veselību.” Es vērsos Nacionālajā alkoholisma ierobežošanas padomē, jo tā ir Ministru Kabineta konsultatīvā institūcija, ar lūgumu atzīt alkohola (etilspirta, etanola) oficiālās definīcijas nepieciešamību un šīs definīcijas projektu (piemēram, ņemot par paraugu augstāk minēto I. Puvīša variantu) sniegt akceptēšanai LR Ministru Kabineta.

To, cik liela nozīme ir žūpības apkaršanai, parādīja 2010. gada Lielbritānijas valdības eksperta Devida Natta un neatkarīgo ekspertu Narkotisko vielu lietošanas sekas pētījums. Tajā tika konstatēts, kuras ir individuālam viskaitīgākās vielas: heroīns, pēc tam kreks un metamfetamīns. Tomēr pēc kaitējuma apmēra sabiedrībai pirmajā vietā izvirzījās **alkohols** un pēc tam tikai sekoja heroīns un kreks. D. Nats paskaidroja, ka alkohols ir viskaitīgākā viela, jo alkohols ir ļoti izplatīts sabiedrībā. *[UK Journal „The Lancet” No.9752.Nov.06.2010. „Drug harms in the UK: a multicriteria decision analysis”. David J Nutt, Leslie King, Lawrence D Phillips, on behalf of the Independent Scientific Committee on Drugs.]*

Lūdzu oficiāli iereģistrēt manu aicinājumu, izlasīt to sēdes gaitā un atspoguļot sēdes protokolā Padomes lēmumu par mana lūguma apmierināšanas piekritību vai noraidījumu.

Ar cieņu, Oļegs Bušnijs

P.S. Mikko Valters: „Dzīvotene nav tikai zemes gabals. Iur mēs dzīvojam, tā ir mūsu sirds, pat vēl vairāk - mūsu sirdsapziņa”.